Nederweert
samen groots, samen doen!

Kadernota 2024-2027

Inhoud

1. Inleiding 3
2.1 Onze manier van werken 4
Dienstverlening 4
Sociaal Domein 4
Ruimtelijke Domein 7
2.2 Majeure programma's 12
Positieve gezondheid 12
Economische Gebiedsontwikkeling 14
Transitie buitengebied 16
3. Financiële kaders 18
3.1 Strategisch financieel beleid 18
3.2 Uitgangspunten (meerjaren)begroting 2024-2027 18
3.3 Verwerking meicirculaire gemeentefonds 2023 19
3.4 Financieel meerjaren perspectief 2024-2027 21
4. Ontwikkelingen per taakveld 22
0. Bestuur, participatie en dienstverlening 22
1. Veiligheid en handhaving 22
2. Verkeer en vervoer 23
5. Sport, cultuur en recreatie 24
6. Sociaal domein 24
7. Volksgezondheid en milieu 25
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV) 25
Bijlage 1: Financiële gevolgen in één oogopslag 27

1. Inleiding

Inleiding
De gemeente Nederweert is een krachtige gemeente. Samen met onze ruim 17.000 inwoners zorgen we ervoor dat het goed wonen, werken, ondernemen en leven is in onze plattelandsgemeente. We geven ruimte aan inwoners, maatschappelijke partners en ondernemers om eigenaarschap te tonen en Nederweert nog mooier te maken. Voor het bereiken van onze doelen werken we samen met partners dichtbij en verder weg: in de regio, met de provincie Limburg, Brabant, de K-80-gemeenten en de rijksoverheid.

Uitwerking richting begroting
De kadernota vormt de opmaat richting de begroting. Waar nodig wordt tijdens de komende maanden verdiept om de budgetvragen die nu nog niet in beeld zijn, te duiden bij de begroting 2024. Zo werken we verder aan de ambities uit het coalitieakkoord 2022-2026 “Goed voor Elkaar”.

Stevige loon- en prijsontwikkelingen
Er is sprake van stevige loon- en prijsontwikkelingen. Deze worden door partijen doorbelast. Dit geldt zowel voor de programma’s en projecten waaraan wij als gemeente werken maar ook voor de bovengemeentelijke samenwerkingsverbanden en Gemeenschappelijke Regelingen waarvan wij deel uit maken. Dat betekent stijgingen in de budgetten in zowel kadernota als berap.

Financieel meerjarig gezond
We zijn als één van de weinige gemeenten in Nederland schuldenvrij en dat willen we behouden. Na de verwerking van de (structurele) effecten van de berap 1 en de kadernota blijft het meerjarenperspectief positief. De meicirculaire is verwerkt en heeft een positief effect (paragraaf 3.3). Ondanks de goede financiële vooruitzichten nemen we onze verantwoordelijkheid als het gaat om goed rentmeesterschap over gemeentelijke middelen.

Majeure programma’s
Afgelopen november stemde uw raad in met de drie majeure programma’s: positieve gezondheid, economische gebiedsontwikkeling en transitie buitengebied. De programma’s positieve gezondheid en economische gebiedsontwikkeling laten resultaten zien en zijn in uitvoering. Het programma transitie buitengebied wordt concreter naar mate de provincie Limburg en het Rijk zich duidelijk uitspreken over de toekomst van het buitengebied. Geconcludeerd wordt dat de toegewezen versnellingsbudgetten voor de drie majeure programma’s op het moment van de kadernota 2024 nog voldoende zijn. In de toekomst worden naar verwachting aanvullende middelen gevraagd voor het succesvol continueren van de majeure programma’s.

Investeringen
De dienstverlening staat op bepaalde onderdelen onder druk (paragraaf 2.1). Het college van B&W stelt daarom voor om diverse investeringen te doen in de gemeentelijke organisatie. Extra menskracht is nodig om beter met de maatschappelijke opgaves om te kunnen gaan (paragraaf 4.1). Om een aantrekkelijke werkgever in de regio te blijven zijn daarnaast in overleg met de Ondernemingsraad de arbeidsvoorwaarden verder verbeterd.

Behandeling kadernota
De kadernota wordt behandeld in de raadsvergadering van 11 juli 2023. Uw technische vragen zijn welkom tijdens het inloopuur op 13 juni 2023. We wensen u succes toe met de voorbereiding.

2.1 Onze manier van werken

Dienstverlening

De gemeente Nederweert zorgt voor een goede en adequate dienstverlening voor haar inwoners, bedrijven, organisaties en instellingen. We zetten in op brede kanaalsturing, dus digitaal waar het kan, persoonlijk waar dat beter is. Deze dienstverlening beweegt mee met de wensen van onze inwoners en ondernemers.
Dit doen we vanuit een positieve houding en het monitoren van data. Het klantgericht werken draagt bij aan de verbetering van onze dienstverlening.

Bij de publieksbalies werken we sinds corona volledig op afspraak. Dit blijven we doen om het aantal mensen in de publiekshal beter te reguleren en wachttijden te voorkomen Ook zijn medewerkers beter voorbereid op de klantvraag, doordat zij weten waarvoor iemand een afspraak heeft gemaakt. Daarnaast monitoren we constant het aantal afspraken, waardoor we snel ingrijpen door een extra balie te openen wanneer het aantal afspraken oploopt.

In 2022 is Sportcentrum De Bengele verduurzaamd en gerenoveerd. In de eerste helft van 2023 wordt gestart met een project om beheer op afstand mogelijk te maken binnen Sportcentrum De Bengele. Gebruikers en verenigingen kunnen dan op termijn zelf tijdsblokken huren, zonder tussenkomst van medewerkers van het Sportcentrum.

Onze dienstverlening staat echter ook onder druk waar het gaat om het afhandelen van zaken die te maken hebben met ruimtelijke plannen en vergunningverlening. De krapte op de arbeidsmarkt speelt bij alle overheidsinstanties een rol. We informeren de inwoners actief en vragen om begrip voor deze situatie.

Afgelopen maanden hebben we gekeken naar de formatieve bezetting. Op diverse beleidsvelden is het noodzakelijk om formatieplekken uit te breiden. Deze uitbreidingen zijn per programma terug te vinden in de paragraaf “Uitvoeringsprogramma”. We zijn gestart met een andere manier van werven van personeel, onder andere door gebruik te maken van filmpjes op social media. De nieuwe manier van werven breiden we komende maanden uit. Daarnaast besteden we aandacht aan duurzame inzetbaarheid van onze medewerkers, waarbij een link ligt met het programma Positieve Gezondheid. Het Personeelshandboek, waarin de secundaire arbeidsvoorwaarden zijn opgenomen, is aangepast om een aantrekkelijke werkgever in de regio te blijven.

Sociaal Domein

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor onder meer gezondheid, welzijn, jeugdhulp, maatschappelijke ondersteuning en participatie.

Samenwerking in het sociaal domein
De opgaven in het sociaal domein zijn groot evenals de impact. In het sociaal domein werken we vanuit onze basis die is vastgelegd in het Regionaal Beleidsplan Sociaal Domein (Iedereen telt mee, doet mee en draagt bij naar eigen vermogen). Om deze visie uit te voeren gebruiken we het gedachtegoed van positieve gezondheid.

Een bepaalde mate van onzekerheid over de uitgaven in het sociaal domein blijft bestaan. Dit komt onder andere door de open eind financiering en diverse landelijke ontwikkelingen binnen het sociaal domein. Samenwerking met andere gemeenten en regio’s is voor onze gemeente noodzakelijk om het sociaal domein voor onze inwoners toegankelijk te houden op een kwalitatief goed niveau. Dit doen we bijvoorbeeld door te investeren in een andere manier van contractmanagement en inkoop en een verkenning uit te voeren met de zeven Midden-Limburgse gemeenten naar de meest passende vorm en schaal van samenwerken.

Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)
Het Gezond en Actief Leven Akkoord zet in op een gezond en actief leven met een stevige sociale basis. Hierbij hoort een brede specifieke uitkering (SPUK) waarin diverse landelijke regelingen zijn gebundeld, zoals het terugdringen van gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start),

gezonde fysieke leefomgeving en leefstijl, versterken sociale basis, versterken mentale gezondheid, vitaal ouder worden (mantelzorg, eenzaamheid, valpreventie) en versterken van de regionale preventie infrastructuur.

In Nederweert pakken we het Gezond en Actief Leven Akkoord integraal op, vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid en met nadruk op preventie en vroegsignalering. Al veel van onze activiteiten zijn gericht op de uitgangspunten die in het Gezond en Actief Leven Akkoord zijn genoemd: integrale benadering van preventie, brede blik op gezondheid, domeinoverstijgend werken (publieke gezondheid, gezondheidszorg, sociaal domein, fysieke inrichting), ongelijk investeren voor meer gelijke kansen en beweging naar de voorkant. We werken aan de nabijheid en de menselijke maat, vanuit de lokale sociale basis en de sociale infrastructuur (zoals in Wonen Werken Samenleven, diverse voorliggende voorzieningen).

Integraal Zorgakkoord (IZA)
Het Integraal Zorgakkoord heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Om dit te bereiken zijn afspraken gemaakt tussen het ministerie van VWS en diverse zorgpartijen (zorgverzekeraars, zorgpartijen, gemeenten).
Om passende zorg te realiseren is regionale en lokale samenwerking nodig, eveneens gericht op preventie en vroegsignalering. Hierin spelen gemeenten een belangrijke rol, waarbij positieve gezondheid het uitgangspunt is. Op schaal van Noord en Midden Limburg worden regiobeelden opgesteld, met concrete regioplannen, waarin staat beschreven hoe partijen gaan samenwerken. Onderwerpen zijn: het versnellen van de concentratie en spreiding van medisch specialistische zorg, het versterken van de samenwerking in de acute zorg, versterken 1e lijnszorg en samenwerking met het sociaal domein (preventie), digitalisering en arbeidsmarkt.

Beide akkoorden (GALA en IZA) hebben nauwe raakvlakken met het programma Positieve Gezondheid.

Woon-zorg visie
De opgave van wonen met zorg is in de toekomst ook in Nederweert groot. Mensen met een fysieke of mentale beperking en specifieke groepen jeugdigen vragen om andere woonzorgvormen dan nu. Om ervoor te zorgen dat iedereen passend woont in een veilige en fijne omgeving, moeten we tijdig inspelen op demografische en sociale ontwikkelingen.
De woon-zorgvisie formuleert uitgangspunten voor de fysieke en sociale woonomgeving voor mensen met een zorgvraag. Daarbij gaan we uit van het scheiden van wonen met zorg, waarbij de zorgzwaarte kan toenemen bij een stijgende zorgvraag. We onderscheiden geschikt wonen, verzorgd wonen, beschermd wonen en specialistisch beschermd wonen (24-uurs zorg).
In samenwerking met de gemeenten in Midden Limburg worden gegevens bij elkaar gebracht en de woonbehoeftes van mensen met een ondersteuningsvraag geanalyseerd. De opdracht tot deze analyse wordt medio 2023 uitgezet, de uitkomsten verwachten we in de tweede helft van 2023. Daarna vindt overleg plaats met diverse partners die ondersteuning bieden aan mensen met een hulpvraag. Op basis van alle bevindingen stellen we een woonzorgvisie op, naar verwachting in de eerste helft van 2024.

Hervormingsagenda Jeugd
Naar aanleiding van het advies van de Commissie van Wijzen is een hervormingsagenda opgesteld. De Hervormingsagenda heeft twee doelen, die nadrukkelijk aan elkaar zijn gekoppeld:

- Kinderen en gezinnen krijgen passende hulp, met de juiste deskundigheid, op de juiste tijd, op de juiste plek, waarbij eigen regie en samenwerking leidende principes zijn.
- Een beheersbaar en (financieel) houdbaar stelsel, ook op de lange termijn.

Na 1,5 jaar onderhandelen is in april 2023 een principeakkoord bereikt over het financiële kader voor de Hervormingsagenda Jeugd. Er is als onderdeel van het akkoord onder meer afgesproken dat de besparingsopgave wordt bevroren tot en met 2025. Aangezien in de praktijk moet blijken wat het reële potentieel van de maatregelen is, is afgesproken dat het vervolgens aan de deskundigencommissie is te oordelen over de vraag welke partij de verantwoordelijkheid draagt voor het dekken van eventuele tekorten. Naar planning wordt in 2023 de Hervormingsagenda Jeugd landelijk vastgesteld.

Multifunctionele Accommodatie (MFA) De Pinnenhof
Na het raadsbesluit van 20 december 2022 over de ontwikkeling van de Pinnenhof zijn we aan de slag gegaan met de uitwerking van de raadsbesluiten. Belangrijk aspect hierbij is een nieuw stichtingsbestuur. In de maand mei 2023 is het nieuwe bestuur bekend gemaakt. De tweede belangrijke stap is te komen tot een gedragen inrichtingsontwerp van de MFA de Pinnenhof. Samen met de vele gebruikers vindt afstemming plaats om dit uitgangspunt ook te realiseren. Als deze stap is gezet komen we richting aanbesteding en uitvoering.
Op 4 september 2023 praten we de gemeenteraad in een informatiebijeenkomst in de Pinnenhof bij over de uiteindelijke inrichting, de planning van de aanbesteding en de uitvoering van de bouw. Daarbij komen uiteraard ook de door de gemeenteraad beschikbaar gestelde budgetten aan de orde. Via de nieuwsbrieven wordt de gemeenteraad tussentijds geïnformeerd.

Ontheemden
Afgelopen jaar werd de wereld opgeschrikt door de aanval van Rusland op Oekraïne. De impact hiervan ervaart de wereld, maar vooral de burgers uit Oekraïne nog elke dag.
Het is geweldig om te zien dat ook in Nederweert vanaf het eerste moment van het uitbreken van de oorlog particulieren opvang bood voor vluchtelingen. Als gemeente hebben we in samenspraak met de veiligheidsregio Noord Limburg de opvang georganiseerd via huisvesting op kleine schaal, passend bij de schaal van Nederweert.

Ook op het gebied van de opvang van statushouders trachten we in nauwe samenwerking met de woningbouwverenigingen te zorgen voor voldoende plaatsen voor de statushouders. Hier ontstaat, gelet op de toename van het aantal statushouders, wel een toenemende druk. Het aantal vrijkomende woningen moet immers ook in een balans met de woningzoekenden uit Nederweert realiseerbaar zijn.

Het moeten beschikbaar stellen voor opvang van asielzoekers is een landelijk groot aandachtspunt. De toename van het aantal asielzoekers zorgt voor de jaarlijks terugkerende problemen. Wisselend rijksbeleid (afschalen en dan weer opschalen van centra en bezuinigingen op een dienst als het COA) helpt hier niet erg aan mee. Bovendien zijn de eisen die het COA stelt qua aantallen opvangplekken en ruimtes voor diverse gemeenten lastig in te vullen. Waar mogelijk willen we hier onze rol pakken en zijn in overleg met de veiligheidsregio en rijk (COA) om te bezien of en zo ja hoe Nederweert haar bijdrage kan leveren. Op dit moment hebben we bij dit onderdeel vanwege bovenstaande dilemma’s geen inzet gepleegd.

De Risse Groep
In december 2021 is de toekomstvisie van Risse Groep vastgesteld. Risse Groep is bezig met de omslag van werkbedrijf naar ontwikkelbedrijf. Werk is niet langer een doel op zich, maar een instrument om talent te laten groeien. Deze omslag vindt plaats langs de vier ontwikkellijnen zoals uitgewerkt in de toekomstvisie.

De eerste stappen in deze transitie zijn gezet. Om verdere stappen te zetten is het robuust en wendbaar maken van de organisatie van Risse Groep noodzakelijk. Dit brengt structurele personeelskosten met zich mee. Ook de ongewoon hoge inflatie, prijsstijging van gas en elektriciteit en de stijging van het minimumloon per 1 januari 2023 leiden tot extra kosten. Risse Groep kan deze extra kosten slechts gedeeltelijk uit eigen middelen opvangen. Risse Groep heeft daarom in haar eerste gewijzigde begroting 2023 om een extra aanvullende gemeentelijke bijdrage gevraagd.

De gewijzigde begroting Risse Groep 2023 en de primaire begroting Risse Groep 2024 laten zien dat de toekomstvisie van Risse Groep gaat leiden tot extra omzet, versterking van haar positie in de (arbeidsmarkt)regio en bovenal een fijne (werk)omgeving voor vele inwoners uit onze gemeenten. Daarom kiezen we er voor om meerjarig de gemeentelijke begroting gelijk te laten lopen met die van Risse Groep. Bij eerdere aanvullende gemeentelijke bijdrage is er meerjarig een PM post opgenomen. Deze worden nu ingevuld conform de gevraagde aanvullende bijdragen.

Ruimtelijke Domein

Erfgoed
Gemeente Nederweert heeft een rijk cultureel verleden. Dit blijkt o.a. uit het erfgoed, het landschap en de tradities. Samen met adviesbureau Buro4 werkt gemeente Nederweert aan het nieuwe erfgoedbeleid.
Het doel van het erfgoedbeleid is de aanwezige kwaliteiten en kansen in de gemeente in te bedden. Hiermee worden de cultuurhistorische ruimtelijke kwaliteiten optimaal benut. Daarnaast is het streven gericht op het realistisch behoud en de versterking van de identiteit en ruimtelijke kwaliteit van de gemeente. In het erfgoedbeleid moet tot uiting komen op welke wijze deze doelstellingen worden gerealiseerd.
Tevens moet het erfgoedbeleid antwoord geven op de vraag welke middelen (instrumenten, mensuren en eventueel benodigde financiële middelen) op welk moment worden ingezet om de gewenste doelstellingen te bereiken. De analyse vindt plaats in mei-juni, de participatie in juni-november, waarna beleidsnota wordt opgesteld in november/december. De besluitvorming is gepland voor januari/februari 2024 en uiteindelijk wordt het definitieve erfgoedbeleid ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

N266-N275 Nederweert
Na jarenlange zorgvuldige voorbereiding gaat het project N266-N275 in 2024 in uitvoering. Onderzocht is hoe projectonderdelen slim en verstandig kunnen worden gebundeld en welke strategie/contractvorm hiervoor bij de uitvoering het beste is. Nadrukkelijk wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid tijdens de uitvoering.

We verwachten maart 2024 te starten met de aanleg van de extra op- en afritten van de A2. Aansluitend leggen we de nieuwe rotonde Eind aan en daarna de langzaam verkeer brug over de Zuid Willemsvaart. De overige projectonderdelen volgen naar verwachting in 2025: de uitvoering daarvan is mede afhankelijk van de doorlooptijd van de ruimtelijke procedures en grondaankopen. Daarnaast speelt de stikstofproblematiek en uitkomsten van de benodigde aanvullende onderzoeken (bijv. archeologie, explosieven, milieu etc.) een rol. Deze onderzoeken nemen we mee in de planvormingsfase. Indien projectonderdelen eerder of later uitgevoerd worden heeft dit gevolgen voor de jaarlijkse kosten/uitgaven, wat dan inzichtelijk wordt gemaakt in de begroting.

Op basis van de wereldwijde kostenstijgingen op de grondstoffenmarkt en ervaringen bij andere projecten, constateren we dat ook de kosten voor het project N266-N275 fors zullen stijgen. Op basis van het huidige uitwerkingsniveau is dit nu nog niet precies in te schatten. Begin 2024 is het uitwerkingsniveau dermate groot dat we een betere kostenraming kunnen maken. We hebben dan gedetailleerdere tekeningen, weten hoe we het werk gaan uitvoeren, hoe de planologische procedures verlopen, we de benodigde gronden op minnelijke wijze kunnen verkrijgen en of de prijzen stabiliseren, stijgen of juist gaan dalen. Eventuele gevolgen voor de begroting en mogelijke maatregelen leggen we rond Q1 2024 aan u voor. Voordat we starten met de uitvoering sluit de gemeente Nederweert realiseringsovereenkomsten (ROK's) met de provincie Limburg. Hierin maken we ook afspraken over de kostenverdeling en mogelijke maatregelen om de kosten terug te dringen. Omdat sommige projectonderdelen eerder uitgevoerd kunnen worden, terwijl de planvormingsfase van andere projectonderdelen dan nog niet geheel is afgerond, koersen we op meerdere realiseringsovereenkomsten.

Hoogwaardige fietsverbinding
Als onderdeel van een hoogwaardige fietsverbinding (HFV) tussen Weert en Venlo, wordt het tracé tussen Weert en Nederweert voorbereid. Hierbij wordt aangesloten op het project N266 / N275 Nederweert, doordat de kruisingen met deze wegen ongelijkvloers zullen worden uitgevoerd. Tevens is voor dit project de samenwerking gezocht met Waterleiding Maatschappij Limburg (WML), die ter plaatse van het beoogde tracé een nieuwe watertransportleiding aanlegt. Die samenwerking zorgt ervoor dat werk met werk kan worden gemaakt.

In maart 2023 is aannemer Hurkmans gestart. Tijdens de Projectstartup (PSU) is als het belangrijkste risico benoemd ''het verleggen van de kabels en leidingen'' langs het beoogde tracé/verbreding van bestaand fietspad. De proceduretijden zijn hiervoor aanzienlijk toegenomen. Uit recent overleg met de nutsbedrijven is gebleken dat de wachttijden zijn opgelopen tot ca. 100 weken.

Dit is teleurstellend en betekent dat de startdatum van fase 1 in 2023, zoals is opgenomen in de begroting 2023 en eerder is gecommuniceerd naar de omgeving, gezien deze marktomstandigheden niet haalbaar is. Er is gezocht naar creatieve oplossingen. Gesprekken worden gevoerd over de optie dat aannemer Hurkmans (vanuit het bestaande Synfra raamcontract) de voorbereiding en engineering kan uitvoeren voor het verleggen van desbetreffende leidingen. Dit zou een potentiële tijdswinst opleveren van maximaal 20 weken. Daarnaast wordt aanvullend bekeken of er nog andere mogelijkheden zijn om deze doorlooptijden te reduceren. Ook kan het zijn dat gedurende het jaar de wachttijden afnemen. Verwacht wordt dat de gezamenlijke uitvoering in september 2024 start.

Mobiliteit
In de begroting 2023 zijn voor dit jaar vier infrastructurele projecten en een aantal onderzoeken gepland. Ook is ingezet op gedragsbeïnvloeding via verkeerseducatie en snelheidsdisplays (zogeheten smiley's).

Verkeerseducatie vindt (i.h.k.v. de 'Verkeersactieve school') jaarlijks plaats op de basisscholen en het voortgezet onderwijs, aangevuld met de theoretische en praktische verkeersproef. Behalve voor de jeugd is er ook aandacht voor de senioren middels de 'Opfriscursus' (VVN, afdeling Nederweert) en wordt het agrarisch verkeer tevens onder de aandacht van de weggebruikers gebracht tijdens de verkeerslandbouwdag. Nederweert sluit ook aan bij de landelijke gedragscampagnes (b.v. Bob en Mono).

De snelheidsdisplays zijn aangeschaft en worden roulerend ingezet. Dat heeft een positieve invloed op de rijsnelheid van het gemotoriseerd verkeer ter plaatse en daarmee op de verkeersveiligheid.

Moostdijk langzaam verkeerverbinding
Op 2 maart 2023 bent u via de raadsinformatiebrief geïnformeerd over het intensieve proces en de doorbraak in de overeenstemming tussen vier particuliere grondeigenaren en de gemeente Nederweert. Inmiddels zijn de percelen juridisch gepasseerd en in eigendom van de gemeente Nederweert. Ook de benodigde grond van het Waterschap Limburg is verkregen. Voor het te verwerven perceel van Staatsbosbeheer staan alle lichten op groen en worden op dit moment de noodzakelijke procedures doorlopen. Daarna wordt de vereiste bestemmingsplanprocedure voorbereid en aan uw raad voorgelegd in december 2023. De uitvoering start in 2024.

Moostdijk snelheidsremmende voorziening Ospeldijk
De aanleg van de snelheidsremmende voorziening aan de komgrens van Ospeldijk vereist geen bestemmingsplanwijziging. Dit project is in voorbereiding en wordt nog dit jaar uitgevoerd.

Dorpstraat, snelheidsremmende voorziening komgrens Leveroy
De aanleg van de snelheidsremmende voorziening aan de komgrens van Leveroy vereist geen bestemmingsplanwijziging. Dit project is in voorbereiding en wordt nog dit jaar uitgevoerd.

Inrichten 60 km-zone Winnerstraat, Nieuwstraat, Uliker, Kreijelmusweg.
In eerste instantie was het project beperkt tot (delen van) de wegen Winnerstraat, Uliker en Nieuwstraat en zou gecombineerd worden met het uit te voeren regulier onderhoud van de wegen. 'Werk met werk' maken is financieel gunstiger en maatschappelijk meer verantwoord, doordat zaken in één keer kunnen worden aangepakt.

Ten tijde van het participatietraject is op verzoek van belanghebbenden de Kreijelmusweg, evenals een aantal aanvullende snelheidsremmende voorzieningen aan het project toegevoegd. Uiteindelijk is uit de resultaten van specifiek onderzoek gebleken dat de betreffende wegen aanzienlijk meer vereisen dan gewoon onderhoud, voordat de benodigde maatregelen vanuit het Mobiliteitsplan Nederweert uitgevoerd kunnen worden. De weg dateert van het jaar 1955 zodat de volledige wegconstructie moet worden vervangen. Hierdoor dienen ze in het rehabilitatietraject voor wegen te worden opgenomen. Ondertussen heeft WaterleidingMaatschappij Limburg (WML) laten weten dat zij in 2024 voor de Kreijelmusweg en een gedeelte van Uliker de waterleiding gaan saneren, waarvoor wegwerkzaamheden uitgevoerd dienen te worden. Mede omdat voor de aanzienlijke onderhoudskosten (valt onder 'Rehabilitatie wegen') aanvullend middelen vrijgemaakt moeten worden, wordt in het kader van 'Werk met werk' maken voorgesteld alle werkzaamheden gelijktijdig uit te voeren in 2024.

De aangekondigde onderzoeken in het uitvoeringsprogramma worden conform die planning uitgevoerd. Dat betekent dat in 2023 de actualisatie van de parkeernota wordt opgesteld en voorgelegd aan uw raad (met uitgevoerde parkeermeting als basis). Ook wordt het onderzoek inzake het ontvlechten van het fietsknooppuntennetwerk en landbouwverkeersnetwerk uitgevoerd in samenspraak met partners. Tot slot vindt in 2023 het kentekenonderzoek routing vrachtverkeer plaats. De daaruit voortvloeiende conclusies en adviezen worden ter kennisname aan uw raad verstrekt. De actualisatie van het verkeersveiligheidsplan en behoefte vraaggericht vervoer worden conform uitvoeringsprogramma (begroting 2023, p. 147) in 2024 uitgevoerd.

De ontwikkelingen zoals deze tijdens en na de coronapandemie zijn ontstaan, hebben zich in 2023 verder versterkt. Dit heeft geleid tot nog meer krapte op de arbeidsmarkt en daarmee tot een verdere vertraging van diverse processen. Zo zijn de wachttijden bij de nutsbedrijven, voor het verleggen van kabels en leidingen of het maken van nieuwe aansluitingen, al opgelopen tot 100 weken. Ook kan aan de vraag naar inhuur van expertise/technische ondersteuning steeds moeilijker door de markt worden voldaan. Daarnaast zijn er de gevolgen van de situatie in Oekraïne en de daarmee gepaard gaande inflatie. De prijzen voor grondstoffen zijn nog verder gestegen en daarmee de kosten voor onder andere de bouwstoffen.

Energietransitie
De energietransitie is één van de grootste opgaven van deze tijd. Het betreft een transitie die om meerdere redenen urgent is. Nederweert had voor de energietransitie nog geen allesomvattend lokaal energiebeleid geformuleerd. Op internationaal, nationaal en regionaal waren er wel al afspraken gemaakt die doorwerken in Nederweert. Eerder is de lokale transitievisie warmte al vastgesteld.

In Q2 van dit jaar is het richtinggevend document ‘Energietransitie Nederweert’ ontwikkeld, waarbij de 3 pijlers (energiebesparing, duurzame opwek en de warmtetransitie) terugkomen.
We beschrijven in dat document wat we als gemeente gaan oppakken en waarom we dit doen. Het betreft concrete activiteiten en projecten die nodig zijn als eerste stappen om de uiteindelijke doelen te halen (inclusief de benodigde euro’s en uren). In de paragraaf “Ontwikkelingen per taakveld” binnen deze kadernota komen we terug op de formatie die nu in eerste instantie nodig is.

Binnen het programma past ook het voornemen om waar mogelijk te faciliteren bij verduurzaming van gebouwen. Als gemeente hebben we hier vorig jaar het voorbeeld gegeven door het gemeentehuis en sporthal te verduurzamen.
In samenwerking met de coöperatie Zuiderwind wordt een voorstel voor de aanpak van de verduurzaming van verenigingsgebouwen in Nederweert ontwikkelt. In het uitvoeringsprogramma komt dit onderwerp terug.

Afval
Aanbestedingen
In 2023 vonden twee Europese openbare aanbestedingen plaats voor de inzameling van het afval en voor het leveren van containers, bijbehorende diensten, chips en software.
De opdracht voor de inzameling van het afval is gegund aan Van Kaathoven. De opdracht voor het leveren en uitzetten van de nieuwe afvalcontainers met chips is gegund aan Kliko Eurobins en de opdracht voor het leveren van de software aan SSI Schäfer. Als we kijken naar alleen de inzamelkosten, zijn deze met de nieuwe inzamelaar en het nieuwe inzamelingssysteem lager dan met het huidige systeem. Hierbij dient wel de opmerking gemaakt te worden dat er via Afval Samenwerking Limburg (ASL) aanbestedingen lopen voor de verwerking van restafval en GFT. De tarieven voor de verwerking van restafval en GFT zijn nog niet bekend. Medio 2023 zijn ook de aanbestedingen van ASL afgerond. Per 1 januari 2024 worden de verwerkingscontracten en nieuwe verwerkingstarieven van kracht.

Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid textiel en luiers
Vanaf 1 juli 2023 treedt een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid (UPV) in werking voor textiel. Alle producenten en importeurs van kleding, bed-, bad-, en tafeltextiel op de Nederlandse markt worden verantwoordelijk voor het inzamelen, hergebruiken en recyclen van textielproducten die ze op de markt brengen. De gemeente is per 1 januari 2025 wettelijk verplicht om textiel gescheiden in te zamelen. De gemeente Nederweert zamelt textiel al gescheiden in en ontvangt hiervoor een vergoeding. De financiële gevolgen van de UPV zijn afhankelijk van de afspraken die gemaakt worden met de producenten.

Waarschijnlijk komt er vanaf 2026 ook een UPV voor luiers en incontinentiemateriaal. De exacte uitwerking, de rol van de gemeente en de financiële consequenties zijn nog niet bekend.

Zwerfafval
Tot en met 2022 ontving de gemeente een vergoeding van Nedvang voor de aanpak van zwerfafval. Vanaf 2023 is deze zwerfafvalvergoeding komen te vervallen. De zwerfafvalaanpak wordt in 2023 doorgezet. Hierbij wordt de gemeente ondersteund door adviesbureau De Bries. Vanaf 2024 krijgt de gemeente met terugwerkende kracht een kostenvergoeding in het kader van de Single Use Plastic richtlijn die besteed kan worden aan de zwerfafvalaanpak. De exacte hoogte van deze vergoeding is nog niet bekend.

Gymzaal Ospel
Er zijn diverse gesprekken gevoerd tussen Dorpsraad Ospel, Basisschool de Schrank en de gemeente Nederweert ter voorbereiding op het formeren van een werkgroep. De werkgroep, bestaande uit deze partijen, heeft de afgelopen tijd de opdrachtformulering aan het adviesbureau Synarchis uitgewerkt in een plan van aanpak. Centraal staat de toekomstbepaling van de gymzaal in Ospel. De 3 scenario's die worden uitgewerkt zijn (I) Renovatie van gymzaal, (II) Nieuwbouw van gymzaal en (III) sloop van gymzaal gecombineerd met alternatieve ruimte(n) in Ospel.
Als eerste is samen met de werkgroep door Synarchis informatie verzameld over zaken als de bouwkundige staat van het pand, de exploitatie, de gebruikers, onderhoud, vaste lasten, etc. Vervolgens zijn er gesprekken met stakeholders gevoerd om input te krijgen voor de verschillende scenario's. De werkgroep voelt een gezamenlijke verantwoordelijkheid om alle betrokkenen zo goed mogelijk te informeren en te betrekken bij het proces. Het adviesrapport wordt begin Q3 2023 opgeleverd, waarna het betrokken wordt bij het besluitvormingsproces waarbij het college van B&W in Q4 scenario/scenario's aan de gemeenteraad voorlegt.

Recreatie en Toerisme
Nu de capaciteit op orde is kunnen we werk gaan maken van de ambities. We hebben het aantal mogelijkheden voor bezoekers vergroot, onder andere door het toestaan van camperplaatsen en andere vormen van verblijfsrecreatie. Ook zijn we in gesprek met het nieuwe hotel aan de A2 om te fungeren als toeristisch startpunt.

Nederweert is een van de gemeenten die het Nationaal Park de Groote Peel op hun grondgebied hebben liggen. Dit Nationale Park vormt een belangrijk element binnen onze gemeente. Jaarlijks bezoeken vele mensen dit park. Toeristisch is dit een belangrijk speerpunt voor onze gemeente. Begin dit jaar is de stichting ondersteuning Overlegorgaan Nationaal Park de Groote Peel opgericht. De gemeente Nederweert maakt inmiddels deel uit van dit stichtingsbestuur.

Een ander uniek gebied in Nederweert is de kanalenviersprong en zijn omgeving. Het gebied heeft een rijke geschiedenis van ontstaan tot het huidige gebruik. Deze geschiedenis gaan we inzetten om de kanalenviersprong beleefbaar te maken voor iedereen. Hiervoor zullen zowel fysieke als digitale investeringen worden gedaan. Er wordt geïnvesteerd in het aanleggen van een nieuwe passantenhaven met botenhelling en een digitaal Outdoor Museum. Voor de passantenhaven is een uitgebreide omgevingsvergunning nodig en afronding hiervan is voorzien eind 2023. De aanvraag voor de benodigde vergunning ingevolge de Waterwet en Waterregeling is bij Rijkswaterstaat in behandeling. In het plan Outdoor Museum is tevens een trekpondje voorzien om de Noordervaart over te steken. Hiervoor is een reguliere gemeentelijke omgevingsvergunningsprocedure nodig en een vergunning ingevolge de Waterwet en Waterregeling vanuit Rijkswaterstaat. Dit traject is gestart en wordt eind naar verwachting in augustus afgerond.
Verder is scouting Nederweert samen met scouting Nederland een nieuwe scoutinglocatie met een labelterrein aan het ontwikkelen. Hier zal eveneens een TOP (toeristisch overstappunt) worden gerealiseerd.

Wonen
Begin 2021 heeft de raad ingestemd met een voorkeursscenario woningbouw. Een scenario dat naast het bouwen voor eigen behoefte uitgaat van een aanvullende ambitie om invulling te geven aan de autonome vraag die voortkomt uit bijvoorbeeld de overloop vanuit de regio Eindhoven. Deze ambitie is vertaald in de regionale Structuurvisie Wonen Midden-Limburg 2022 tot en met 2025. Hierin is voor de gemeente Nederweert een bouwopgave opgenomen van 75 tot 100 woningen per jaar voor de periode 2022 t/m 2025.

De lokale bouwambitie wordt vertaald in concrete bouwprojecten en in een planvoorraad die daar kwantitatief en kwalitatief op aansluit. De lopende plannen geven daar invulling aan.
De opgaven waar we voor staan vraagt een aanvullende en tevens andere aanpak.
Binnen de bedrijfsvoering werken we toe naar een structurele oplossing. Op dit moment wordt een (Europese) aanbesteding voorbereid voor het oprichten van een projectbureau. Deze procedure loopt naar verwachting tot medio 2023. We verwachten in het najaar 2023 te beschikken over een operationeel projectbureau.

Omgevingswet
De inwerkingtreding van de omgevingswet is uitgesteld naar 1 januari 2024. Dit uitstel van de wet biedt alle betrokkenen in de keten meer tijd om te oefenen en ons goed voor te bereiden op de inwerkingtreding van de wet. Financieel heeft uitstel geen gevolgen.

Voor de implementatie van de omgevingswet is budget beschikbaar gesteld door de raad. Vooralsnog gaan we ervan uit dat het de structurele budget voor het opstellen van instrumenten (omgevingsvisie, omgevingsprogramma en omgevingsplan) en digitale systemen voor 2024 toereikend zijn. Vanaf de inwerkingtreding van de omgevingswet krijgen we te maken met transformatiekosten. Dit zijn kosten die de gemeente maakt na de invoering van de omgevingswet (1 januari 2024) totdat de wet volledig is geïmplementeerd (1 januari 2030). Deze kosten worden veroorzaakt door het leren werken met nieuwe systemen, nieuwe werkwijzen, nieuwe wet- en regelgeving en het tijdelijk gebruik van 2 digitale systemen naast elkaar. Door er mee aan de slag gaan vanaf 1 januari wordt duidelijk of extra budget nodig is voor inhuur van capaciteit.

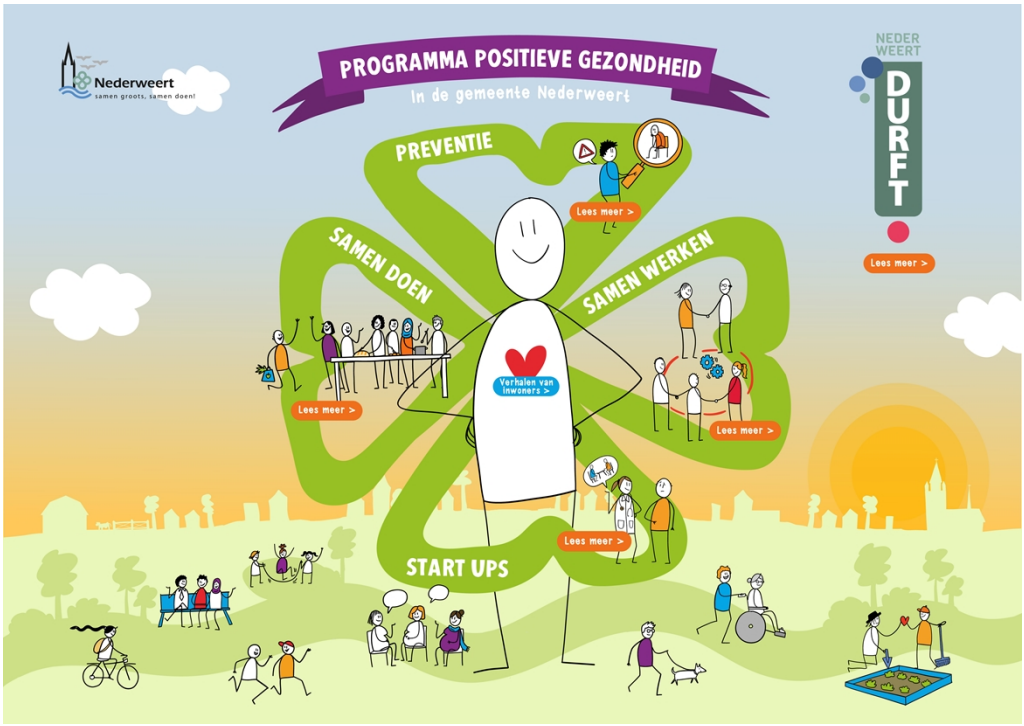
2.2 Majeure programma's

De 3 majeure programma's:
1. Positieve gezondheid
2. Economische Gebiedsontwikkeling
3. Transitie buitengebied

Positieve gezondheid

In het programma Positieve Gezondheid staan diverse acties opgenomen om de gezondheid van onze inwoners te bevorderen. We richten ons daarbij vooral op preventie en vroegsignalering vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid. Dit betekent een brede kijk op gezondheid, het accent ligt niet op de ziekte maar op de mens zelf, op veerkracht en op wat het leven betekenis geeft.

Daarnaast is samenwerking tussen inwoners/vrijwilligers onderling, tussen inwoners/vrijwilligers en professionals en professionals onderling van groot belang. In onderstaande beeldplaat wordt dit weergegeven. In de digitale omgeving zijn de elementen doorklikbaar en is veel informatie over het programma Positieve Gezondheid beschikbaar.

Het programma Positieve Gezondheid is goed op stoom met concrete acties en actief betrokken partners. Op dit moment is het budget nog toereikend, in de toekomst voorzien we dat bijstelling nodig kan zijn.

Proeftuin Wonen Werken Samenleven, waaronder het uitvoerend *team Same Ein* valt.
In de proeftuin Wonen Werken Samenleven werken we met 8 partners samen aan het laagdrempelig ondersteunen van inwoners en het versterken van eigen regie en saamhorigheid. Onder deze ontwikkeling is het uitvoerend team ontstaan, met de naam Same Ein. Daarnaast zijn er een overleg van managers/beleidsmedewerkers (projectgroep) en een bestuurlijk overleg, met het doel deze ontwikkeling langjarig en gemeente breed te implementeren.
Aan Wonen Werken Samenleven zijn kosten verbonden, zoals de inhuur van een externe begeleider, huur ruimtes en activiteitenkosten. De uren van medewerkers in de diverse gremia worden om niet door alle partijen ingebracht.
Voor de looptijd van deze proeftuin, tot en met 2024, is een begroting opgesteld. We hebben daarover met iedere partner afzonderlijk gesproken en zijn tot afspraken gekomen over het gedeeltelijk mee financieren door de partners. Ook zijn inhoudelijke onderwerpen aan de orde gekomen, zoals de visie voor de middellange en lange termijn en het compacter organiseren van Wonen Werken Samenleven met een kleinere projectgroep en kern-bestuurlijk overleg. Ook blijven we zoeken naar aanvullende

financiering en subsidies, via zorgverzekeraars en landelijke regelingen (Gezond en Actief Leven Akkoord, Integraal Zorgakkoord).

Welzijn op recept
Als mensen met psychosociale klachten bij de huisarts komen, kan de huisarts doorverwijzen naar ‘welzijn’. Met de drie huisartsenpraktijken en het team Same Ein werken we aan afspraken over hoe dit zo efficiënt en makkelijk mogelijk te organiseren.

Preventieve activiteiten jeugd
In Nederweert is de afgelopen maanden een preventie platform jeugd gebouwd. Daaraan nemen diverse partners deel (o.a. GGD, Vincent van Gogh, Centrum voor Jeugd en Gezin Midden-Limburg (CJG), gemeente), die preventieve acties met elkaar afstemmen en waar nodig nieuwe acties ontwikkelen (privacy vraagstukken, Nederweert Durft!, elkaar kennen). Hierin is ook de verbinding gelegd met veiligheid (Halt, ondermijning).
Er is een campagne gestart om het roken en vapen bij de jeugd te voorkomen. Dit gebeurt op verschillende manieren, op scholen, met publiciteit, in samenwerking met een longarts en diverse verenigingen, die hun club en accommodatie graag rookvrij willen maken.

Kansrijke Start
Onze inwoners kunnen gebruik maken van diverse projecten die vallen onder Kansrijke Start, om kinderen een zo goed mogelijke start in het leven te geven (eerste 1000 dagen van een kind). Het betreft hier Voorzorg (intensief huisbezoek aan zwangere vrouwen in een complexe situatie) en Nu Niet Zwanger (gesprekken met mannen en vrouwen in een complexe situatie om bewuste keuzes te maken over wel of (nu) geen kinderen). Het is gebleken dat extra inzet op samenwerking met lokale partners nodig is, om ervoor te zorgen dat onze inwoners optimale toegang hebben tot deze mogelijkheden.

Centering zwangerschap
Aanvullend op de individuele begeleiding van een zwangere door de verloskundige zijn we gestart met Centering zwangerschap. Dit is groepsgewijze begeleiding, waarin medisch en sociaal domein samen werken om eventuele problemen zo vroeg mogelijk te kunnen signaleren. Het is onderzocht en bewezen is dat (aanstaande) ouders op deze manier ook elkaar helpen met vragen over zwangerschap, opvoeding en relaties.
In Nederweert zijn drie groepen gestart, waarbij verloskundigen en het sociaal domein samenwerken. We monitoren deze ontwikkeling met inzet van de GGD. Op dit moment onderzoeken we of we Centering Zwangerschap kunnen laten opvolgen door Centering Ouderschap.

Optimale Samenwerking
In opdracht van ons zijn vijf complexe casussen geanalyseerd op proces en samenwerking. De uitkomsten zijn besproken met betrokken partners. Er gaat al veel goed, er zijn korte lijnen tussen de uitvoerend medewerkers. Toch kunnen we ook nog verbeteren in samenwerkingsafspraken en meer duidelijkheid over wie de regie heeft over een casus, wat die regie inhoudt, hoe we omgaan met privacy, wat we vastleggen en waar. Met bestuurders van betrokken partners van het expertteam (team dat complexe casussen behandelt) zijn afspraken gemaakt over het vervolg op de eerste analyse. De uitvoerend medewerkers komen in vijf workshops bij elkaar om de afspraken van onderop concreet te maken.

Nederweert Durft!
Nederweert Durft! loopt als een rode draad door alle activiteiten in het majeure programma. Waar professionals elkaar ontmoeten besteden we aandacht aan het ‘durven’: durf als professional de verbindingen te leggen, durf vragen te stellen en in het belang van de inwoner.

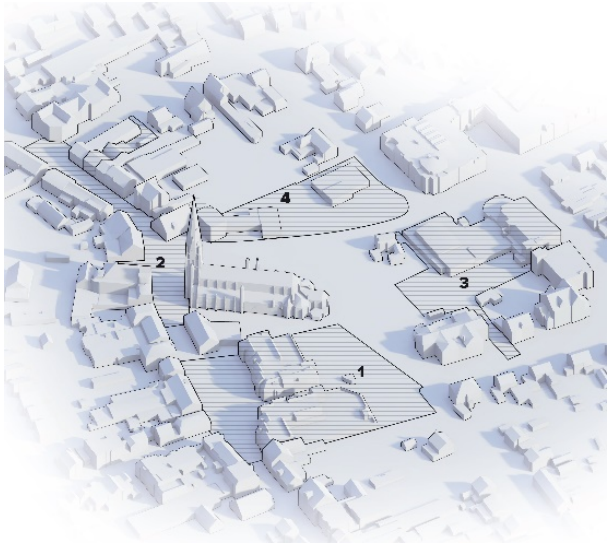
Economische Gebiedsontwikkeling

Eind 2022 is het programma economische gebiedsontwikkeling vastgesteld en zijn we direct aan de slag gegaan met de twee deelprogramma's:

1. Centrum/Lambertushof en omgeving
2. Plan van aanpak Bedrijventerreinen

Centrum/Lambertushof e.o.
Dit deelprogramma loopt erg voortvarend, we liggen op koers en de vaart zit er goed in. Begin 2023 is gestart met voorbereidende onderzoeken en werkzaamheden om te komen tot het opstellen van stedenbouwkundige kaders en een inrichtingsontwerp voor de gebiedsontwikkeling Centrum/Lambertushof e.o. Daarmee worden de gemeentelijke ambities voor dit deel van het centrum van Nederweert ruimtelijk vastgesteld. Hierbij ligt de focus op de volgende deelgebieden:

1. Het plein Lambertushof, inclusief de parkeerplaats aan de achterzijde.
2. Het noordelijk deel van de Kerkstraat, inclusief de oversteekplaats bij de kruising met de Burgemeester Greijmansstraat/Kapelaniestraat.
3. Het bouwblok rondom MFA De Pinnenhof.
4. Het bouwblok rondom het Groene Kruisgebouw.

Impressie van de 4 deelgebieden

Per deelgebied staan er een aantal specifieke opgaven centraal die betrekking hebben op het (her)inrichten en opwaarderen van de openbare ruimte (verkeer/parkeren, groen etc.) en het opstellen van stedenbouwkundige kaders voor nieuwe ontwikkelingen.

Door middel van participatieavonden in maart en mei 2023 zijn inwoners, ondernemers en andere belanghebbenden betrokken bij het opstellen van de stedenbouwkundige kaders en het inrichtingsontwerp. De opkomst was groot op die avonden en we hebben veel waardevolle informatie opgehaald. In de raadsvergadering van september 2023 worden de stedenbouwkundige kaders en het inrichtingsontwerp, inclusief vraag om middelen aan de raad voorgelegd. Vervolgens vindt er een gefaseerde uitvoering plaats, waarbij het vastgestelde inrichtingsontwerp voor deelgebieden 1 en 2 als eerste wordt gerealiseerd. De stedenbouwkundige kaders zoals geformuleerd voor deelgebieden 3 en 4 geven vooral richting aan een toekomstige ontwikkeling. Voor de deelgebieden 3 en 4 zijn we voornamelijk afhankelijk van andere partijen en vastgoedeigenaren in het gebied.

Aanpak Bedrijventerreinen
Na de totstandkoming van de onderzoeken naar de ruimtebehoefte op bedrijventerreinen (2021/2022), wordt in 2023 nader onderzoek gedaan naar de toekomstbestendigheid van onze bedrijventerreinen.

Er is gestart met een nulmeting om de sterktes, zwaktes, kansen en risico's per bedrijventerrein in beeld te brengen. Het gaat hierbij om kwaliteit van ruimte(gebruik), openbare ruimte, duurzaamheid

etc. Ook wordt de impact van trends en transities, zoals de energietransitie, circulaire economie, digitalisering etc., in kaart gebracht voor de drie grootste bedrijventerreinen (Pannenweg I, Pannenweg II en Aan Veertien). Voor de kleinere bedrijventerreinen Hulsenweg en Ketelaarsweg worden algemene kenmerken in beeld gebracht en uiteengezet in een locatieprofiel.

We koppelen aan dit onderzoek een (online) behoeftepeiling onder lokale ondernemers, om vanuit de lokale markt nog beter inzicht te krijgen in de waardering van het vestigingsklimaat, verbeterpunten en de kwalitatieve (ruimte)behoefte van ondernemers.

Vanuit dit programmaonderdeel ligt er een directe koppeling met de Omgevingsvisie Kernen en Bedrijventerreinen. Daarin is de ambitie opgenomen om startende ondernemers en bedrijven die willen doorgroeien ruimte te bieden binnen onze gemeente. Hierbij streven we er naar om de oppervlakte aan extra beschikbare bedrijfskavels te laten aansluiten op de vraag. Verwacht wordt dat we de komende jaren circa 15 hectare extra bedrijventerrein nodig hebben om aan de behoefte te voldoen. In het Voorontwerp Omgevingsvisie zijn criteria en randvoorwaarden opgenomen waaraan een nieuw (duurzaam) bedrijventerrein moet voldoen. Daarna wordt, op basis van die randvoorwaarden, een onderzoek opgestart naar geschikte locaties binnen de gemeente Nederweert voor een nieuw duurzaam bedrijventerrein (locatiescan en haalbaarheidsonderzoek). De informatie voortvloeiend uit de Aanpak Bedrijventerreinen wordt daarbij betrokken.

Transitie buitengebied

In de begroting 2023 is een budget van € 400.000 opgenomen voor het programma transitie buitengebied. Concreet zijn voor dit programma 2 acties benoemd:

1. Inrichten van een perspectiefteam Buitengebied.

2. Opstellen van een handvat kernkwaliteiten landschap.

De afgelopen maanden hebben het Rijk en provincie Limburg gewerkt aan het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) en Limburgs Programma Landelijk gebied (LPLG). Het LPLG moet duidelijkheid geven over de doelen die we in het buitengebied moeten bereiken oa op het gebied van stikstof, water en natuur. Zodra deze duidelijkheid er is, kan het perspectiefteam aan de slag. De relatie tussen NPLG, LPLG en Perspectiefteam wordt hierna toegelicht.
Met de voorbereidingen voor het opstellen handvat kernkwaliteiten landschap is gestart. De naam is gewijzigd in landschapskader Nederweert.

Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG)
Ons landelijk gebied staat onder (grote) druk door intensief land- en watergebruik en door klimaatverandering. Daarom heeft het kabinet op 10 juni 2022 de startnotitie van het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG) gepubliceerd. In de startnotitie staat dat het NPLG uitvoering geeft aan de (inter)nationale doelstelling voor natuur en stikstof, water en bodem, en klimaat. Het NPLG moet zo leiden tot een meer toekomstbestendige inrichting en gebruik van ons landelijk gebied.

De provincie vertaalt het NPLG in een Limburgs Programma Landelijke Gebied (LPLG). Door de provincie Limburg zijn aan het LPLG, nog een aantal doelen toegevoegd. Dit zijn:

- Perspectief voor sectoren (w.o. een gezond en toekomstbestendig agrarisch ondernemersklimaat).
- Een houdbare vergunningsverlening
- Leefbaarheid
- Landschappelijke kwaliteit

Er zijn diverse stappen gezet in de gebiedsprocessen om vanaf 1 juli 2023 een start te kunnen maken van een lang proces waarin de exacte invulling van de transitie van het buitengebied vorm gaat krijgen. Alle partijen die in het buitengebied een rol spelen, zoals het Waterschap, LLTB, terreinbeherende organisaties, gemeente Nederweert e.a. hebben hun zienswijze gepresenteerd over de mogelijke, gewenste veranderingen in het buitengebied. Al deze zienswijzen worden samengevoegd tot een eindproduct waar in grote lijnen geschetst wordt hoe en waar bepaalde ontwikkelingen kunnen komen. Een aantal zaken in dit proces zijn nog steeds niet duidelijk voor de gemeente Nederweert zoals de impact van het stikstofplan op ons buitengebied. Deze onzekerheid geldt ook voor de landbouwsector zelf zolang nog niet duidelijk is welke bedrijven worden gezien als piekbelaster en mogelijk in aanmerking komen voor een uitkoop- of verplaatsingsregeling. Eén ding is zeker: het buitengebied in de gemeente Nederweert zal een verandering ondergaan in de toekomst.

Vanaf de zomer zullen we vanuit de gemeente Nederweert invulling gaan geven aan de communicatie over het NPLG en LPLG met de bewoners van de gemeente Nederweert zodat iedereen geïnformeerd wordt. Zodra het NPLG en LPLG meer duidelijkheid geven, kunnen de taken van het perspectiefteam worden geformuleerd en kan dit team worden ingericht.

Inrichten van een Perspectiefteam Buitengebied.
De ontwikkelingen op rijks- en provinciaal niveau zijn in een stroomversnelling geraakt door de stikstofuitspraken. Na juli 2023 worden de provinciale gebiedsplannen (LPLG) verwacht. De inhoud is dus nog niet bekend, maar duidelijk is wel dat agrariërs voor 2030 versneld keuzes moeten maken over de toekomst van hun bedrijf. Hiervoor hebben ze zekerheid nodig van de gemeente: wat kan er wel en niet op onze locatie. In Nederweert hebben we ruim 200 agrarische bedrijven en ongeveer 180 agrarische ondernemers die voor 2030 hun keuze moeten hebben gemaakt. De meeste zullen dat eerder doen.

Om hier zo goed mogelijk op in te kunnen spelen richten we een perspectiefteam in met diverse disciplines en kennis van zowel gemeentelijk, provinciaal en rijksbeleid zodat er integraal en projectmatig naar een initiatief kan worden gekeken. Hierbij zoeken we ook naar minder voor de hand liggende expertise die op een innovatieve manier waardevolle kennis kunnen inbrengen.

Zaken die in het Perspectiefteam aan de orde zullen komen zijn o.a.

- Beoordelen en behandelen plannen van ondernemers en burgers in het buitengebied.
- Ruimere mogelijkheden voor hergebruik.
- Faciliteren van de blijvers op perspectiefvolle locaties.

Het Perspectiefteam richt zich vooral op de individuele agrariërs en keuzes die ze moeten maken. Uiteraard is er een sterke link met een aantal beleidsvraagstukken, die worden opgepakt om het perspectiefteam te faciliteren, dit zijn onder andere:

- Aanpassing van de Omgevingsvisie Buitengebied aan NPLG en LPLG.
- Aanpassing van de beleidsregel omgekeerde werking.
- Coulante oplossing voor de plattelandswoning.
- Gebruik maken van de mogelijkheden om koplopersprojecten in te dienen bij het Rijk. Deze projecten zijn bedoeld om de doelen van de kaderrichtlijn water en natuurdoelen te behalen. Voor Nederweert zijn de gebieden ten zuiden van het Weerterbos en de Groote Peel aangemeld als koperlopersproject. Het is nog niet duidelijk welke projecten gehonoreerd worden.

Opstellen Landschapskader gemeente Nederweert (voorheen handvat kernkwaliteiten landschap).
In de Omgevingsvisie Buitengebied staan de kernwaarden van Nederweert beschreven: groen, open, nuchter en samen. In de omgevingsvisie nemen we deze waarden als
Uitgangspunt bij elke toekomstige ontwikkeling. Initiatieven
moeten bijdragen aan de te versterken landschappelijke waarden in de deelgebieden.
Om de versterking van de kernkwaliteiten van ons landschap zo praktisch
mogelijk in te steken en een hulpmiddel te bieden aan initiatiefnemers hebben we in de Omgevingsvisie Buitengebied afgesproken om een handvat kernkwaliteiten voor het landschap op te stellen.
Dit handvat heeft de volgende doelen:

- het bieden van informatie aan initiatiefnemers van een ruimtelijke ontwikkeling zodat een waardevolle discussie over een initiatief in het landschap goed te voeren is het geven van aanbevelingen die helpen om een initiatief zo goed mogelijk
- in te passen in het omringende landschap voor wat betreft locatie, vorm en omvang van de bebouwing en de mogelijkheden om het landschap te versterken.

Het landschapskader geeft richting aan de vormgeving van deze ontwikkelingen en draagt bij aan de versterking van de biodiversiteit. Er bestaat al een sterke basis in het Landschapskader Noord- en Midden-Limburg. Die basis wordt versterkt en afgestemd op Nederweert door een aanvullend landschapskader, specifiek voor de gemeente Nederweert. Dit landschapskader is een handvat dat helpt om in een vroeg stadium van een initiatief keuzes te maken over inpassing in het landschap. De aanbesteding hiervoor zal dit jaar plaatsvinden.

3. Financiële kaders

3.1 Strategisch financieel beleid

Bij het realiseren van de ambities van gemeente Nederweert baseren wij ons op een gezonde financiële positie, waarbij twee aspecten centraal staan:

- Robuuste financiële positie: Momenteel staan we er financieel gezien goed voor. We voeren een defensief financieel beleid uit. Hiermee wordt een gezonde financiële toekomst gewaarborgd.
- Weerstandsvermogen: De norm van het weerstandsvermogen bedraagt 1,0. Op basis van de cijfers in de rekening 2022 voldoet de gemeente Nederweert meerjarig aan deze norm.

Strategisch meerjarig beleid
Om het financiële meerjarige perspectief goed te houden, is het noodzakelijk aandacht te hebben voor toekomstige ontwikkelingen. Hieronder een potentieel risico.

Ontwikkelingen gemeentefonds
De 1e fase van de herverdeling van het Gemeentefonds heeft plaatsgevonden, het pad waarmee gemeenten naar de nieuwe verdeling ingroeien is beperkt tot 3 jaar(2023 t/m 2025) Dit wil zeggen dat de invoering van het nieuwe model tijdig geëvalueerd wordt en dat aan de hand van deze evaluatie wordt besloten over het traject 2026 en verder.

In het coalitieakkoord van Rutte IV is besloten om na 2025 een nieuwe financieringssystematiek te ontwikkelen voor de lagere overheden. Een uitbreiding van het lokale belastinggebied is hierbij een mogelijkheid. Het kabinet wil medio 2023 een uitvoeringsplan met tijdpad naar de Kamer sturen over de nieuwe financieringssystematiek. De VNG zet, namens de gemeenten, in op de verruiming van het belastinggebied. Een advies van de commissie Financiële ruimte is de basis hiervoor. We weten uit ervaring dat dit een lastig en moeilijk traject is.
Het gevolg van deze keuze is dat de Algemene uitkering uit het Gemeentefonds met ingang van 2026 fors lager is. Deze verlaging wordt al het ravijn genoemd.
Om dit effect te dempen is in de miljoenennota (ook vermeld in de septembercirculaire 2022) door het Rijk eenmalig € 1 miljard extra beschikbaar gesteld voor de jaarschijf 2026 bovenop de beschikbaar gestelde structurele middelen uit het coalitieakkoord. Aanpassing van het accres vindt vanaf 2026 alleen plaats voor de loon- en prijsontwikkelingen.
Naast de forse inflatie hebben we te maken met hogere energieprijzen. Deze ontwikkelingen hebben ook financiële invloed op de begroting en meerjarenraming van de gemeenten. Het Rijk compenseert de extra uitgaven voor loon- en prijsontwikkelingen van gemeenten. Dat gebeurt voornamelijk via de loon- en prijscompensatie in de accressen van het gemeentefonds.
Het kabinet kondigde in de Najaarsnota 2022 aan dat er in de Voorjaarsnota van 2023 een extra prijsbijstelling komt. Dit komt door de uitzonderlijke stijgingen van de prijzen. Deze prijsbijstelling geldt ook voor het Gemeentefonds. Cijfers van het Centraal Planbureau (CPB), het zogenoemde Centraal Economisch Plan (CEP) 2023, bepalen de extra structurele prijsbijstelling. Daarbij kijkt het kabinet naar de inflatieontwikkeling over 2022. De definitieve bedragen volgen in de Voorjaarsnota. De verdeling van de middelen over gemeenten staat in de meicirculaire 2023.

3.2 Uitgangspunten (meerjaren)begroting 2024-2027

Bij de samenstelling van de begroting wordt een aantal uitgangspunten gehanteerd. De uitgangspunten komen o.a. voort uit de Gemeentewet, het Gemeenschappelijk financieel toezichtskader 2020 en de begrotingsbrief 2024 van de Provincie. Onderstaand zijn de belangrijkste uitgangspunten nader toegelicht:

1. Structureel en reëel evenwicht
Er is sprake van structureel en reëel evenwicht als per jaarschijf de structurele lasten zijn gedekt door structurele baten. Dit houdt in dat het begrotingssaldo gezuiverd moet worden van incidentele lasten en baten. Reëel evenwicht houdt in dat de ramingen volledig, realistisch en haalbaar zijn.
De Provincie toetst de begroting vanuit haar functie als toezichthouder op deze punten.

2. Aantallen woonruimtes en inwoners
Als uitgangspunt passen wij de aantallen toe zoals die voor de berekening van de Algemene Uitkering uit het Gemeentefonds worden gebruikt.

3. Personeelsformatie
In deze kadernota zijn een aantal ontwikkelingen opgenomen. Voor zover noodzakelijk worden ook vertaald naar incidentele c.q. structurele formatiebehoefte.

4. Begrotingsbrief provincie – aandachtpunten begroting 2024
De provincie brengt jaarlijks een aantal aandachtspunten in kaart waarmee de gemeente rekening dient te houden in haar begroting.

5. Post onvoorzien
Per inwoner wordt één euro aangehouden als onvoorziene kosten. Het inwoneraantal wordt afgerond op 17.000. Structureel bedraagt de post onvoorzien € 17.000 per jaarschijf.

6. Ontwikkeling lonen en prijzen
In de meerjarenbegroting is uitgegaan van een prijsstijging van 1,5%. Indien de prijsstijging 0,5 procentpunt afwijkt van 1,5%, wordt het percentage aangepast naar aanleiding van de meicirculaire.

Voor de loonstijging wordt uitgegaan van de door het Rijk gehanteerde percentages, die verwerkt zijn in de accressen van de algemene uitkering. Deze worden bekend gemaakt in de meicirculaire. Voor de dekking van de financiële gevolgen van de cao- ontwikkelingen wordt in de begroting een stelpost opgenomen.

7. OZB-verhoging
In de primaire begroting wordt het volledige jaar van T-1 als basis gehanteerd. De realisatiecijfers T-1 worden vermeerderd met zowel de indexering als de areaaluitbreiding. De indexering en areaaluitbreiding wordt ontleend aan de meicirculaire.

8. Overige belastingen en heffingen
Bij de overige heffingen wordt het profijtbeginsel als uitgangspunt gehanteerd, waarbij kostendekkendheid van tarieven geldt.

9. Begrotingssaldo
Op basis van de nota Reserves & Voorzieningen 2022-2026 wordt het begrotingsoverschot bij de jaarrekening toegevoegd aan de Algemene reserve, tenzij de gemeenteraad anders besluit, en het begrotingstekort wordt gedekt door een onttrekking uit de Algemene reserve.

3.3 Verwerking meicirculaire gemeentefonds 2023

In deze Kadernota zijn ook de effecten van de Meicirculaire Gemeentefonds 2023 meegenomen. Het netto financiële effect laat een positief beeld zien voor onze gemeente.

Hieronder het overzicht van het netto effect van de Algemene Uitkering, de Decentralisatie- en Integratie-uitkeringen:

Omschrijving	2024	2025	2026	2027	2028
Algemene uitkering gemeentefonds meicirculaire 2023					
Septembercirculaire 2022	30.162.999	32.125.740	31.335.778	31.326.683	31.326.683
Meicirculaire 2023	32.117.778	34.150.669	32.354.591	33.285.519	33.229.335
Verschil	**1.954.779**	**2.024.929**	**1.018.812**	**1.958.836**	**1.902.652**
Taakmutaties:					
Totaal taak- en overige mutaties	-	-	-	-	-
Netto resultaat algemene uitkering	**1.954.779**	**2.024.929**	**1.018.812**	**1.958.836**	**1.902.652**
Decentralisatie-uitkeringen meicirculaire 2023					
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2027**
Septembercirculaire 2022	209.946	204.946	204.812	187.117	187.117
Meicirculaire 2023	209.290	204.290	204.171	188.536	188.536
Verschil	**-656**	**-656**	**-641**	**1.419**	**1.419**
Totaal mutaties decentralisatie uitkeringen	0	0	0	0	0
Netto resultaat decentralisatie-/integratie uitkeringen algemeen	**-656**	**-656**	**-641**	**1.419**	**1.419**
Integratie-uitkeringen meicirculaire 2023					
Omschrijving	**2024**	**2025**	**2026**	**2027**	**2027**
Septembercirculaire 2022	2.276.091	2.235.299	2.103.682	1.968.211	1.968.211
Meicirculaire 2023	2.483.534	2.437.767	2.290.519	2.139.297	2.064.078
Verschil	**207.443**	**202.468**	**186.837**	**171.086**	**95.867**
Totaal mutaties integratie-uitkeringen	0	0	0	0	0
Netto resultaat integratie-uitkering sociaal domein	**207.443**	**202.468**	**186.837**	**171.086**	**95.867**
Totale netto mutatie meicirculaire 2023 t.o.v. septembercirculaire 2022	**2.161.566**	**2.226.741**	**1.205.008**	**2.131.341**	**1.999.938**
Bruto mutatie Au	**2.161.566**	**2.226.741**	**1.205.008**	**2.131.341**	**1.999.938**

De, in het overzicht genoemde verschillen, zijn als volgt te verklaren:

Algemene uitkering:
De stijging van de Algemene uitkering is het gevolg van een hogere ontwikkeling van lonen en prijzen. Met name de structurele doorwerking van de loon- en prijsstijging leidt meerjarig tot een positief effect. Het jaar 2026 laat nog steeds een lager bedrag zien dan 2025. Dit komt o.a. door dat de opschalingskorting in 2026 nog steeds gepland staat uit te worden genomen. Tevens wordt het grootste gedeelte van de eenmalige bijdrage voor de jeugdzorg (€ 859 mln. van de ontvangen € 1.445mln) uitgenomen in 2026.

Decentralisatie-uitkeringen:
Hier is nauwelijks sprake een mutatie.

Integratie-uitkeringen:
In de meicirculaire is er sprake van extra gelden voor de participatie – WSW bijgesteld als gevolg van de loon- en prijsbijstelling 2023.

In deze cijfers is de herijking van het Gemeentefonds verwerkt tot en met 2025. Aangezien wij een voordeelgemeente zijn en het voordeel tot en met 2025 nog niet volledig is verwerkt, bestaat de mogelijkheid dat vanaf 2026 sprake is van een hogere uitkering. Dit is afhankelijk van de evaluatie welke voor die tijd wordt uitgevoerd.

3.4 Financieel meerjaren perspectief 2024-2027

Rekening houdend met de besluitvorming t/m de raadvergadering van 30 mei jl. ziet het meerjarenperspectief er nu als volgt uit:

Besluitvorming	2024	2025	2026	2027
Primaire begroting 2023	4.602.856	6.285.313	4.223.942	2.037.805
Raadsvergadering 2022-11-22	2.684	3.134	2.884	3.884
Raadsvergadering 2022-12-20	-140.058	-254.058	-254.058	-254.058
Berap 1-2023	-1.118.884	-1.178.222	-1.042.930	-988.514
Kadernota 2024	-687.264	-568.336	-564.494	-573.411
Meiciculaire 2023	2.161.566	2.226.741	1.205.008	2.131.341
Eindtotaal	**4.820.900**	**6.514.572**	**3.570.352**	**2.357.047**

4. Ontwikkelingen per taakveld

0. Bestuur, participatie en dienstverlening

Autonome ontwikkelingen

Regionale investeringsagenda SML
Voor 2023 en 2024 zijn de bijdragen van € 1,- per inwoner in de begroting 2023-2024 verwerkt.
Bij de begroting 2024 trekken we dit door naar een structurele bijdrage. Deze financiële bijdrage is nodig om de mogelijk te realiseren Regiodeal te ondersteunen.
Zoals bekend is aanvraag in de vierde tranche niet gehonoreerd. Het college van B&W heef besloten om zich samen met de regio in te zetten om een aanvraag voor de 5e tranche voor te bereiden.
Relevante maatschappelijke partners worden daarbij betrokken. Een van de regionale opgaves is verdroging, namens de regio heeft de gemeente Nederweert daarin een centrale rol.
Daarnaast komt er bij de toekenning van de regiodeal ook budget beschikbaar om de in de regiodeal beschreven prioriteiten uit te werken.

Structurele lasten 2025-2027	€ 17.000

Formatie ontwikkelingen

Structurele lasten 2024-2027 ca.	€ 105.000

Formatie Publiekszaken (0,5 fte)
In 2014 werd de geldigheidsduur van reisdocumenten voor volwassenen verlengd van vijf naar tien jaar. Volwassenen die tussen 2014 en 2018 een reisdocument hebben aangevraagd, hoeven dit nu immers pas vanaf 2024 opnieuw te doen. Hierdoor krijgen gemeenten in de tussentijd te maken met een 'reisdocumentendip', oftewel een forse tijdelijke afname van het aantal aanvragen. Vanaf 2024 is de reisdocumentendip voorbij en gaat het gemiddelde van de aanvragen van 580 naar 3.400.

Formatie communicatie (0,8 fte)
De organisatie is afgelopen jaren fors gegroeid. Enkele ondersteunende teams zijn hierbij niet opgeschaald, terwijl het werk vanwege de groei ook evenredig is toegenomen. Denk aan de diverse vragen rondom afval, energie, erfgoed, woningbouw, windmolens, enzovoort.
Bij alle opgaven en projecten van de gemeenten speelt communicatie een belangrijke rol. Van het uitzetten van strategische lijnen tot het uitvoeren van communicatie via social media en onze website. Vanwege deze opgaven die de komende jaren opgepakt worden, is uitbreiding van capaciteit van communicatie noodzakelijk.

Formatie personeelszaken – administratieve ondersteuning (0,6 fte)
De organisatie is afgelopen jaren fors gegroeid. Enkele ondersteunende teams zijn hierbij niet opgeschaald, terwijl het werk vanwege de groei ook evenredig is toegenomen. Het team P&K merkt dit nadrukkelijk in de dagelijkse praktijk. Waar er jaren geleden een viertal vacatures per jaar waren, zijn dit er nu een veelvoud. Door de groei van het aantal medewerkers komen er ook meer adviesvragen van medewerkers.
In het takenpakket van de personeelsadviseurs zitten diverse uitvoerend gerichte werkzaamheden. Door deze taken onder te brengen in een nieuwe functie krijgen de huidige adviseurs meer tijd om in te spelen op het gebied van duurzame inzetbaarheid en moderne wervingsactiviteiten.
Daarnaast zijn we bezig met het opnieuw invullen van de bestuurssecretaressefunctie wegens het vertrek van de huidige bestuurssecretaresse. Hiervoor ramen we ook enkele uren per week om continuïteit van deze werkzaamheden te waarborgen.
Gelet op de urgentie van dit onderdeel van de voorstellen, willen we na besluitvorming over de kadernota de functie reeds invullen.

1. Veiligheid en handhaving

Autonome ontwikkelingen

Formatie BOA (0,8 - 1 fte)
De gemeente heeft 2 BOA's in dienst en huurt BOA-capaciteit in via Sinvest. Om een aantal redenen is het raadzaam om de inhuur af te bouwen en de eigen BOA-capaciteit uit te breiden met 0,8 tot 1 fte. Door eigen capaciteit is er meer continuïteit en zijn we in complexe situaties of situaties waarbij twee BOA's vanwege veiligheid nodig zijn in staat om adequater te reageren. Tot slot is de onderlinge vervangbaarheid groter. De meerkosten voor 1 fte ten opzichte van inhuur (9 uur per week) zijn beperkt.

Structurele lasten 2024-2027 ca.	€ 15.000

2. Verkeer en vervoer

Autonome ontwikkelingen

Rehabilitaties wegen 2024-2027
Het onderhoud van ons wegennet is van belang voor de gebruikers. We hebben daarnaast als wegbeheerder een bijzondere verantwoordelijkheid om eventuele schades, ongevallen en aansprakelijkheden vanwege de wegkwaliteit te voorkomen. Er worden in Nederweert vier soorten onderhoud toegepast op verhardingen:

- Klein onderhoud: het adequaat verhelpen van matige tot ernstige schade
- Preventief onderhoud; het vullen van scheuren en het conserveren van de toplaag
- Groot onderhoud; de schade aan de bovenste lagen van de verharding herstellen
- Rehabilitatie; het vervangen van de gehele verharding eventueel incl. fundering.

De maatregelen bij een rehabilitatie (een volledige vervanging van een wegconstructie) zijn zwaarder en duurder dan bij groot onderhoud. Wij kennen een systematiek waarbij het reguliere onderhoud van wegen in de begroting is opgenomen, maar waarbij de zogeheten rehabilitaties niet meerjarig in de begroting zijn meegenomen. Bij de noodzaak voor rehabilitatie wordt de raad telkens op het moment dat het zich voordoet om extra budget gevraagd. Deze systematiek willen we vanaf de eerstvolgende begroting wijzigen, zodat de gemeenteraad voorafgaand meer inzicht krijgt in de benodigde middelen in een gegeven jaar.
Ieder jaar wordt bij de begroting de noodzakelijke middelen gevraagd voor de rehabilitaties voor het volgend jaar die uit de inspectie komen op basis van het dan geldende prijspeil. Daarnaast wordt, wanneer mogelijk, een meerjarige doorkijk gegeven van toekomstig te verwachten rehabilitaties. Pieken in de jaarlijks gevraagde middelen worden zoveel mogelijk voorkomen. Vanzelfsprekend geldt dat verder weg in de tijd, de nauwkeurigheid van de inschatting afneemt. Samen met de bedragen voor het regulier onderhoud (klein, preventief, groot) wordt de nieuwe systematiek vastgelegd in het nieuwe wegenbeheerprogramma.

Voor 2024 staat de rehabilitatie van de wegen Winnerstraat, Uliker, Nieuwstraat, Horick, Kreijelmusweg op de planning. Op basis van de onderzoeksresultaten is geconcludeerd dat de asfaltverharding verouderd is en de constructie grotendeels niet bestand is tegen de verkeersbelasting. Op meerdere plaatsen heeft het asfalt onvoldoende dikte. Vandaar dat de prioriteit hoog is om deze wegen te rehabiliteren. Een aantal van deze wegen maken ook deel uit van het Mobiliteitsplan.

Investering rehabilitaties 2024	€ 1.507.000
Structurele lasten rehabilitaties 2024	€ 50.233 vanaf 2025
Investering rehabilitaties 2025 en verder	PM

Formatie projecten en werkvoorbereiding 1 fte
We hebben geen capaciteit voor rehabilitatie van wegen. Dit zal echter de komende jaren wel nodig zijn. Het wegennet van de gemeente Nederweert is voor een groot gedeelte historisch bepaald: de ligging, inrichting en verhardingsconstructie was/is afgestemd op de functie. Het grootste gedeelte

(75%) van de wegen is aangelegd vóór 1970. Het onderhoud heeft zich meestal gericht op de bovenkant van de verharding. De onderbouw van veel wegen in de gemeente Nederweert is dus minimaal veertig jaar oud. Circa 55% is zelfs meer dan vijftig jaar oud. Deze persoon gaat zich voornamelijk bezighouden met het begeleiden van de uitvoering van de rehabilitaties.

Structurele lasten 2024-2027 ca.	€ 90.000

5. Sport, cultuur en recreatie

Nieuwe ontwikkelingen

Leader-gebied Weerterland
Momenteel loopt de aanvraagprocedure om Weerterland (Nederweert, Leudal en Weert) aan te melden als Leaderregio. LEADER is een Europees-programma dat zich richt op de ontwikkeling van het landelijk gebied. LEADER-regio's ontvangen subsidie om lokale projecten en initiatieven te ondersteunen die passen bij de sociaaleconomische ontwikkeling, de biodiversiteit, klimaatverandering of het beheer van natuurlijke hulpbronnen binnen het gebied. Een belangrijke voorwaarde is dat projecten vanuit inwoners of lokale organisaties ontstaan. Naast de financiële middelen die een LEADER-regio krijgt om projecten te realiseren draagt het ook bij aan de betrokkenheid van inwoners en organisaties bij de ontwikkeling van het platteland. Een kenmerk van LEADER is dat het namelijk een bottom-up proces vereist. Zowel bij het indienen van de aanvraag om LEADER-regio te worden als bij het beoordelen van projectaanvragen staat de lokale betrokkenheid en participatie centraal.
Enkel een Lokale Aktiegroep (LAG), bestaande uit een vertegenwoordiging van onze inwoners, mag een Lokale Ontwikkelings Strategie indienen. Deze LAG zal ook de projectaanvragen uiteindelijk gaan beoordelen. VKKL(Vereniging Kleine Kernen Limburg) is binnen de initiatiefgroep de penvoerder totdat er een LAG geïnstalleerd is.

Incidentele lasten 2024-2027	€ 15.000 per jaar

6. Sociaal domein

Autonome ontwikkelingen

Formatie Team Samenleving sociaal (verwachting 0,5 fte)
Samen met verschillende partijen werken we samen aan preventie. De gemeente heeft vooral een coördinerende en faciliterende rol. Deze rol willen we handhaven. Voor de medewerkers die nu een deel van deze werkzaamheden verrichten vind een herverdeling van taken plaats.
Komende maanden wordt in beeld gebracht hoeveel uren het concreet betreft. Ook betrekken we hierbij de uren die we nu inhuren via een tijdelijke kracht.

Structurele lasten 2024-2027	€ 30.000 per jaar

Nieuwe ontwikkelingen

Praktijkondersteuners Jeugd (POH Jeugd) bij huisartsen
Het CJG heeft, als basis van ons jeugdstelsel, de opdracht om in verbinding te zijn met kinderopvang, scholen en huisartsen. Tijdens de pilot POH Jeugd, gefinancierd door regionale subsidie om in Midden-Limburg West (gemeenten Weert, Nederweert en Leudal), zette het CJG jeugd- en gezinswerkers in als POH Jeugd bij huisartsen. Het doel is jeugdhulp en huisartsenzorg preventiever en beter met elkaar te verbinden. Uit de evaluatie van de pilot door het CJG blijkt dat huisartsen, professionals en jeugdigen tevreden zijn over de inzet. Het zorgt voor een verbrede beschikbaarheid van laagdrempelige opvoed- en opgroeihulp dichtbij huis. De POH Jeugd doet bij het eerste gesprek een brede intake. Hierbij wordt niet alleen de ondersteuningsvraag besproken, maar ook het systeem en de leefsituatie van een jeugdige. Dat leidt tot beter passende en efficiëntere ondersteuning. Bijvoorbeeld met enkele gesprekken door de POH Jeugd zelf binnen de huisartsenpraktijk, of door het opstarten van eerstelijns ambulante ondersteuning. Daarmee wordt een doorverwijzing naar een tweedelijns gespecialiseerde jeugdhulpaanbieder voorkomen. Deze aanpak past in de aanbevelingen van de Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028.

Aan de pilotfase namen twee huisartspraktijken uit ons gemeente deel. Met het beschikbaar stellen van deze middelen is de inzet van POH Jeugd bij alle drie de huisartspraktijken in de gemeente Nederweert mogelijk.

Structurele lasten 2024-2027	€ 41.000 per jaar

7. Volksgezondheid en milieu

Nieuwe ontwikkelingen

Aanpak verduurzaming verenigingsgebouwen en gemeenschapshuizen Nederweert
In samenwerking met coöperatie Zuidenwind willen we de verenigingen die beschikken over een gebouw en de gemeenschapshuizen de mogelijkheid bieden om hun accommodatie te verduurzamen. Hiervoor maken we een overeenkomst waarbij de financiering voor 50% door Zuidenwind gebeurt, voor 30% door de gemeente en de verenigingen zelf 20% voor hun rekening nemen.
Er zijn een 26 tal verenigingen in beeld gebracht met een eigen accommodatie.
Het voorstel gaat vooral inzetten op het aanbrengen van zonnepanelen.
De beoordeling van de projecten gebeurt door een team van Zuidenwind en gemeente samen. Ook verenigingen die al aanpassingen in het kader van de verduurzaming hebben gepleegd willen we hiervoor in aanmerking laten komen.
Op basis van de huidige inschatting zou de bijdrage van de gemeente maximaal € 180.000 bevatten.

Incidentele lasten 2024	€ 180.000

Formatie duurzaamheidsmedewerker (1 fte)
In het kader van de energietransitie liggen er forse opgaven voor de gemeente Nederweert.
De rijksoverheid heeft voor drie jaar ruim € 1 miljoen beschikbaar gesteld aan Nederweert (toekenning volgt in mei 2023). Met dit budget zal een groot deel (90%) benut kunnen worden voor personeel en onderzoek. De bedoeling is om, gelet op de diverse extra taken, nu een vacature open te stellen voor een medewerker die hier mee aan de slag gaat.
Gelet op de urgentie van dit onderdeel van de voorstellen, willen we na besluitvorming over de kadernota de functie reeds invullen.
Structurele lasten vanaf 2024 € 75.000,-. De kosten worden ten laste gebracht van SPUK-regeling rijksoverheid.

8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing (VHROSV)

Autonome ontwikkelingen

Formatie ontwikkelingen

Structurele lasten 2024-2027 ca.	€ 211.000

Teamleider Ruimtelijke en economische ontwikkeling (1 fte)
Het huidige team Samenleving Fysiek is in de loop der jaren sterk is uitgebreid. De verwachting is dat dit team komende jaren vanwege de forse energieopgave, de transitie van het buitengebied en het inrichten van een projectenbureau nog verder gaat groeien. De span of control is te groot geworden.
De bedoeling is om het team samenleving fysiek te splitsen in twee teams: het team Ruimtelijke en economische ontwikkeling (REO) en het team Openbare ruimte en Duurzaamheid (ORD).
Team REO herbergt de onderwerpen Ruimtelijke Ordening, Buitengebied, Milieu, Omgevingsvisie, Wonen (inclusief het projectenbureau), Economie en Recreatie en Toerisme.
Team ORD bevat de onderwerpen Openbare ruimte, Mobiliteit, Afval, Gebouwen, Duurzaamheid, Projecten en Monumenten en erfgoed.
Gelet op de urgentie van dit onderdeel van de voorstellen, willen we na besluitvorming over de kadernota de functie reeds invullen.

Formatie Projectleider (1 fte)
Vanwege de toename aan ruimtelijke gebiedsontwikkelingsprojecten binnen het team ORD willen we een projectleider werven. Deze persoon gaat zich voornamelijk bezighouden met het begeleiden van gebiedsontwikkelingsprojecten. Als projectleider begeleidt hij/zij projecten van initiatieffase tot en met realisatiefase op het gebied van onder andere woningbouw, bedrijventerreinen, Leisure, infrastructurele en andere ruimtelijke ontwikkelingen.
De projectleider coördineert de interne en externe processen die nodig zijn voor de realisatie van het project, vanuit de gemeentelijke rol. Denk hierbij aan het consulteren van collega's over de openbare ruimte die in het bouwplan wordt aangelegd en beleidskaders waaraan moet worden getoetst of het coördineren van de planologische procedures die doorlopen moeten worden.

Bijlage 1: Financiële gevolgen in één oogopslag

Mutaties exploitatie

Programma	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
0: Bestuur, participatie en dienstverlening	Formatie ontwikkelingen	-106.418	-101.433	-98.795	-108.943
	Regionale investeringsagenda SML		-17.000	-17.000	-17.000
1: Veiligheid en handhaving	Formatie ontwikkelingen	-13.846	-12.670	-11.466	-10.235
2: Verkeer en vervoer	Formatie ontwikkelingen	-90.000	-90.000	-90.000	-90.000
	Kapitaallasten rehabilitaties wegen 2024	-	-50.233	-50.233	-50.233
5: Sport, cultuur en recreatie	Leadergebied Weerterland	-15.000	-15.000	-15.000	-15.000
6: Sociaal domein	Formatie ontwikkelingen	-30.000	-30.000	-30.000	-30.000
	Praktijkondersteuners Jeugd bij huisartsen	-41.000	-41.000	-41.000	-41.000
7: Volksgezondheid en milieu	E.M. Verduurzaming sportverenigingen en gemeenschapshuizen	-180.000			
8: VHROSV	Formatie ontwikkelingen	-211.000	-211.000	-211.000	-211.000
		-687.264	**-568.336**	**-564.494**	**-573.411**